

Олонхо задалалара
БУЛУГАС ӨЙ,
ТИИНГ МЭЙИИ-КЫАЙЫЫЛААХ БУОЛАР

БУЛУГАС ӨЙ,
ТИИНГ МЭЙИИ-КЫАЙЫЫЛААХ БУОЛАР

**Оонньуу ааптара: Ноябрина Харлампьевна Зорина,
саха тылын уонна литературатын учуутала**

Былас-икки илиини быластыы тутуу
Орто уңуохтаах киһи былаһа-164 см.

8 былас суһуохтаах Айталыына Куо суһуоба
төһөнүй?

9 былас суһуохтаах Туйаарыма Куо суһуобун
уһунун бил

Бухатыыр омурнаах биилин,сарынын суоттаа

.....5 былас биэкэйэр бииллэннэ,
6 былас дарайар сарыннанна,
Суллаабыт тиит курдук сотолонно,
Хастаабыт тиит курдук харыланна.....

Тутум-түөрт тарбаҕы сутуруктуу туппут үрдүгэ,
ортотунан 8 см. тэн

....уол оҕо тас иэнинэн таралыс гына
түспүтүгэр....

үрүт өттө үс тутум үөһэ өттө,
аллара өттө алта тутум аллара тимирдэ.....

Түүннээх хонук диэн биир суукка

....бухатыырдар үс түүннээх күнү быһа охсуһан эт
эттэрэ илбиһиннэ.....

Бухатыырдар хас чаас киирсибиттэр?

саһаан-213 см үрдүк

Элэс Боотур үрдүгүн бил
....олорор бэйэтэ биэс саһааннаах,
турар бэйэтэ тоҕус саһааннаах
толуу унуохтаах.....

1 муунта-400 гр.
мэһэмээн- туос иһит

....7 муунта мэһэмээн арыынан мээчик хапсан....

Бухатыыр хас киилэни хаппытый?

Биир буут-16 кг

...били мин биэс уон бууттаах мэрилиир мээчикпин ийэм
эмээхсин сыттыгын анныгар уктан утуйар буолбута....

Мээчик ыйааһынын бил

Барыта хас көтөр баарый?

....тула өттүгэр тобус
турбут туруйалаах,
кытыы өттүгэр
сэттэ кыстыыр кыталыктаах.....

Олонхо дойдутугар хас көтөр баарый?

Олонхо дойдутугар _____ көтөр олорбут.

Толоонугар 99 туруйа тохтообут,
Кырдалыгар 77 кыталык ыллаабыт,
Көлүйэтигэр 22 куба үөрдээбит.

Хас истээччи баарый?

Олонхолоон оџонньор барахсан олонхотун истэ
28 кыыс кэлбит, уол кыыстааџар 8-нан элбэх кэлбит.
Дьахтар аймах 16, эр дьон кинилэрдээџэр 20-нэн элбэх
эбит.

Аарыма кырдыаџастар холбоон 18-тар эбит.

Мунха олонхото

Мунха олонхотугар 56 эр киһи мустубут. 3 төгүл элбэх уол оҕо кэлбит. Барыта хас киһи мунха олонхотугар кыттарый?

Уол оџо-кус быһый

Уол оџо күн тура-тура 2-лии миэтэрэ
арыттаах туоска 7-тэ ыстаналыы
кылыйда, 7-тэ куобахтыы сүүрдэ.

Уол төһө ыраах сири барбытый?

Олонхо дойдутун күнэ

Күннэтэ күөрэйэр күндү маган күн
сарсыарда 7 чааска тахсар.

7 чааһынан күн ый төрөөн таалалаабыт
ытык хайа кэннигэр түһэр.

Хас чааска күн киирэрий?

Киэн нэлэмэн сир-анаат-мунаат

..арыы хатын тулалардаах, ача от кырыстаах, арабас дьэрэкээн
киэргэллээх анаат-мунаат алаастарга

6-лыы тонналаах 56 кэбиһии от турбут.

Барыта хас тонна турбутуй?

Дьирискэннээх ырыа дьиэрэйбит
хонуутугар 18 кыһыл,эмиэ соччо
араҕас сибэкки үүммүт.

Бары сибэкилэртэн 3-түү гынан сибэкки
дьөрбөтө онорбуттар.

Хас дьөрбө тахсыбыт?

....абыс иилээх-сабалаах, атааннаах-
мөнгүүннээх Аан ийэ дойдуларын хаба
ортотугар,

Абыс салаалаах Аар Кудук маска
Биэстии чыычаах олорбут.
Барыта хас чыычаах олорбут?

Көмүскөллээх санаалаах Күбэй Хотун
ийэлэрэ ыһыах дьонугар 36 муунта эт
буһарбыт

Этин барытын 8 иһиккэ хоторбут
Биирдии иһиккэ төһөлүү эт ууруллубут?

Аламай күн анныгар айан төрөппүт Аар тойон
аба талабынан 13 ынах, 5 оѳус, 12 ньирэй
онорбут.

Үс уолугар тэнник үллэрбит. Биирдии
уолга хастыы оонньуур тиксибитий?

Күрэххэ 26 тустуук, 4-нэн элбэх сүүрүк
оџолор кэлбиттэр. Бары оџолору 8
ураһаџа олордубуттар.

Биирдии ураһаџа хастыы оџо баарый?

**Туналбаннаах ньуурдаах Туйаарыма Куо уруутугар
ыраахтан-чугастан тобуоруспут ыалдьыттар найдаан-наттаан
кэрэ кэһии, күндү бэлэх гынан аҕалбыттара эбитэ үһү.....**

**12 ҮӨР СЫСПАЙ СИЭЛЛЭЭБИ,
42 ТӨБӨ ХОРОҢОР МУОСТААҢЫ,**

**1 ҮӨРГЭ 32-ЛИИ ТӨБӨ
СЫСПАЙ СИЭЛЛЭЭХ
БААРА ЭБИТЭ ҮҮ**

**БАРЫТА ХАС ТӨБӨ СЫЛГЫ-ЫНАХ
СҮӨҮ КЭЛБИТИЙ**